

Miljömärkning Sverige
Box 38114
110 64 Stockholm
remiss@svanen.se

Göteborg 10 november 2020

Yttrande över förslag till reviderade kriterier för Svanen-märkning av Hotell, restaurang och konferens

Sammanfattning

Bra Miljöval har tagit del av förslaget till reviderade kriterier för Svanen-märkning av Hotell, restaurang och konferens. Bra Miljöval anser att miljömärkning är ett viktigt instrument i omställningen till ett mer hållbart samhälle. I brist på tillräckligt restriktiv lagstiftning spelar miljömärkning en viktig roll för att uppnå Sveriges miljömål, såsom Giffri miljö och Begränsad klimatpåverkan. De reviderade kriterierna är i många stycken bra. Bra Miljöval välkomnar exempelvis de skärpta kraven avseende energi och kemikalier. Samtidigt menar vi att vissa av kriterierna, bland annat avseende hållbara livsmedel och inköp av varor, bör skärpas ytterligare.

Specifika synpunkter

Avsnitt 3. Energikrav för hotell – med eller utan restaurang, med eller utan konferens.

Avsnitt 4. Energikrav för restauranger och/eller konferensverksamheter.

I remissen är kraven uppdelade i två avsnitt, beroende på om verksamheten är ett hotell eller en restaurang/konferensanläggning. Notera att de kommentarer vi ger nedan gäller bägge avsnitten, i de fall detta är relevant.

08. Fossilt bränsle

Bra Miljöval välkomnar förslaget att förbjuda fossilt bränsle för uppvärmning av lokaler och för varmvattenproduktion.

010. Gränsvärde för energiförbrukning.

Bra Miljöval ställer sig tveksamma till att dessa gränsvärden (tabell 2) är tillräckligt drivande. Vidare bör det tydliggöras huruvida de är justerade för A_{temp} .

011. Energieffektivitet.

I detta krav anges att: "Verksamheten har ett avancerat kontrollsystem som styr värme och ventilation, beroende på beläggning och årstider."

Här behövs ett förtydligande av vad som avses med "avancerat kontrollsystem".

O12. Styrning av energiförbrukning.

I detta krav anges att: "Personalen har rutiner för att stänga av belysningen i rummen (inklusive badrum), samt rutiner för att stänga av TV: n när de lämnar rummet efter städning. Det ska också finnas synlig information till gästerna att stänga av belysningen och TV, samt stänga fönster när de lämnar rummet."

Bra Miljöval tror att detta krav kan bli svårt att följa upp, varför det vore bra om Svanen kunde säkerställa att detta görs på ett adekvat sätt.

O13. Energi- och CO₂-reducerande åtgärder

Bra Miljöval anser att åtgärderna i tabell 3, Energi- och CO₂-reducerande åtgärder, behöver viktas. Det är, som exempel, mycket stor skillnad i såväl åtgärd som effekt mellan att erbjuda laddning av elbilar och att byta ventilationssystem.

Bra Miljöval anser att även solvärme och miljömärkt fjärrvärme bör finnas upptagna som åtgärder i tabell 3. I tabell 3 bör även inkluderas åtgärder som omfattar verksamhetens egna fordon, liksom åtgärder som uppmuntrar till kollektivt resande och samtransport, exempelvis avgiftsbelagd gästparkering, till den märkta anläggningen.

Vidare anser vi att åtgärder mot värmesystem på direktverkande el bör införas i kriterierna.

P3. Certifierad el.

Här föreslås att verksamheten erhåller 1 poäng vid inköp av el märkt med Bra Miljöval. Vi menar att detta är en alltför snål poängtilldelning, satt i relation till miljönyttan. En mera rimlig poängsättning vore 3 poäng.

Avsnitt 7. Avfallskrav.

O26. Avfallssortering för gäster.

Här föreslås att hotellgäster ska ha möjlighet att sortera sitt avfall i minst två fraktioner, förutom restavfall. Bra Miljöval är skeptiska till att detta är tillräckligt drivande. Vårt förslag är att ställa krav på minst fyra fraktioner, utöver restavfall. Eftersom kriterierna medger att källsorteringen kan ske antingen på gästrummen eller av personalen, ser vi inga hinder för en sådan utökning av antalet fraktioner.

Avsnitt 8. Hållbar mat och dryck.

Bra Miljöval noterar att det för fisk- och skaldjur finns ett negativt urval, där produkter med särskilt stor negativ miljöpåverkan inte får serveras. Detta är ett bra angreppssätt och vi föreslår att det även tillämpas på kött och fågel (inklusive ägg). Ett redskap som kan användas vid framtagandet av sådana kriterier är WWF:s köttguide.

O34. Vegetarisk rätt.

Här föreslås följande krav "Restaurangen måste ha en eller flera vegetariska huvudrätter på menyn, både till lunch och middag". Bra Miljöval är mycket tveksamma till att detta krav kommer att vara tillräckligt drivande och föreslår istället "Resturangens meny måste innehålla minst 1/3 vegetariska förrätter (om förrätter serveras) och 1/3 vegetariska huvudrätter. De vegetariska rätterna skall skiftas med samma frekvens som fisk- och kötträtterna. Det är exempelvis inte tillåtet att ha en stående vegetarisk rätt, "Veckans veg", om man inte har motsvarande koncept för kött och fisk. Kravet gäller både lunch- och middagservering".

O35. Åtgärder som främjar mat med låg miljöbelastning

I tabell 10, Åtgärder som främjar mat med låg miljöbelastning, anges att "egna mätbara åtgärder" kan accepteras efter bedömning av Svanen. Det framgår emellertid inte vilka krav som ställs på den typen av åtgärder, förutom att de skall vara mätbara. Bra Miljöval anser att detta behöver tydliggöras, samt att Svanen, då enskilda åtgärder har godkänts, publicerar dem på sin hemsida.

O36. Hållbar fisk och skaldjur.

Bra Miljöval menar att Svanen här bör använda sig av WWF:s fiskguide. Förutom att den är väletablerad så uppdateras den regelbundet för att alltid vara aktuell, vilket gör den mer lämpad än den listning av specifika arter som föreslås i remissen. Som ett minimum bör det vara krav på den Svanen-märkta restaurangen att inte servera fisk- och skaldjur som fått rött ljus i WWF:s fiskguide. Det vore också önskvärt att premiera restauranger som aktivt väljer bort också fisk- och skaldjur som erhållit gult ljus, varför det lämpligen införs ett poängkrav som tar fasta på detta.

Bra Miljöval stödjer förslaget att inte tillåta att scampi serveras.

O37. Palmolja

Det påpekas i bakgrundsdokumentet att Svanen förespråkar att krav ställs på certifiering enligt RSPO inom produktgrupper där det antingen saknas alternativ till palmolja, eller robustare certifieringar. Detta återspeglas emellertid inte i kravet, som endast innefattar ett förbud mot palmolja att ingå i

frityrolja. Bra Miljöval menar att Svanen bör se över möjligheterna att ställa skärpta krav med avseende på palmolja inom betydligt fler livsmedelsgrupper.

Avsnitt 9. Kemikalieanvändning.

O41. Miljömärkta kemikalier

Bra Miljöval stödjer remissförslaget att höja andelen miljömärkta kemikalier, som omfattas av krav O41, till 100%

O44. Övriga kemikalier

Under rubriken "Ämne som inte får ingå", så finns flera ämnen eller grupper av ämnen som redan omfattas av förbudet kopplat till rubriken "Faroklassificering". Det vore bra om Svanen kunder korrigerar detta så att eventuella "dubletter" ströks.

Avsnitt 10. Inköp av miljömärkta varor och tjänster.

P8. Inköp av miljömärkta varor och tjänster

Detta krav bör omvandlas från poängkrav till ett obligatoriskt krav, för att bli tillräckligt drivande. Inom många produkt- och tjänsteområden som är relevanta för hotell, restaurang och konferens finns ett brett utbud av miljömärkta produkter/tjänster. För somliga är utbudet mindre, men i dessa fall kan ett obligatoriskt krav ge ett nödvändigt incitament hos producenterna att utveckla miljömärkta produkter och tjänster. Utöver miljönyttan anser vi det vara av stor vikt att en miljömärkt anläggning också uppfattas som en sådan av besökarna.

Med hänvisning till ovanstående anser Bra Miljöval att kravet bör göras obligatoriskt, med procentsatser anpassade efter rådande utbud.

Specifikt rörande produktgruppen "Tvål och schampo, på gästrum och publika toaletter" så ser vi ingen anledning till att detta krav inte sätts till 100% (och görs obligatoriskt).

I detta krav anges att "med miljömärkt menas produkter märkta med Svanen eller EU Ecolabel". Detta bör justeras till att inkludera övriga etablerade tredjepartsmärkningar som följer ISO14024 och är medlemmar i Global Ecolabelling Network (GEN), såsom Bra Miljöval och TCO Certified.

Som kravet är utformat nu blir det konkurrenshämmande, där företag som valt andra tredjepartsmärkningar obefogat missgynnas, samt utesluter kravställande inom områden med betydande miljöpåverkan.

Detta remissvar har utarbetats av David Gunnarsson och Jesper Peterson, enhetschefer Bra Miljöval och Eva Eiderström, chef för Handla Miljövänligt-avdelningen på Naturskyddsföreningen.

För Bra Miljöval

Göteborg dag som ovan

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Eva Eiderström", followed by a horizontal line.

Eva Eiderström
Avdelningschef